

Çoxəsirlik ədəbiyyatımızın bütün dövrlərində demək olar ki, əksər böyük ədəbi şəxsiyyətlərə dair çoxlu araşdırmaların müəllifi olan akademik B. Nəbiyev XX-XXI əsr ədəbiyyatımızın tənqid sahəsində xüsusi elmi məktəb yaratmışdır. Onun folklor, dil, üslub, mədəniyyətşünaslıq ,məktəbşünaslıq elm ,mətbuat ,tarix , teatr və basqa sahələrə həsr olunmuş elmi əsərləri , həqiqi professionallığa örnəkdir. Problematikasına təhlil , metodika, yazı tərzinə görə yalnız müəllimə məxsusluğu bəlli olan coxsaylı əsərləri Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığının salnaməsi adlandırmaq olar. Akademik İ. Həbibbəyli fikri: əməkdar elm xadimi akademik B. Nəbiyev həm də ədəbiyyat inistutunun direktoru kimi elmi təşkilatçılıq fəaliyyəti göstərmişdir.

Çoxcildli Azərbaycan ədəbiyyat tarixinin nəşrinə başlaması B. Nəbiyevin məqsədyönlü işinin nəticəsidir. XXəsrin əvvəllərində F. Köçərlinin əsasını qoyduğu ədəbiyyat tarixçiliyi işi müstəqillik illərində B. Nəbiyev tərəfindən tamamlanmış olub. O , ilk ədəbiyyat tariximizin yaradıcısı F. Köçərlinin həyatının və elmi fəaliyyətinin ən yaxşı tədqiqatçısıdır.

Onun “F.Köçərli” monoqrafiyası köçərlişünaslığın şah əsəridir. Möharibə və ədəbiyyat məsələlərini geniş şərh edən B. Nəbiyev bu sahədə sanballı tədqiqatların müəllifidir.

Müasirlik və sənətkarlıq məsələləri, tənqid və ədəbi proses B.Nəbiyevin elmi əsərlərinin ana xəttini təşkil edir. Əsas istiqamətini müəyyənləşdirir. F. Köçərli ,Ə. Cavad , A. İldırım , Şəhriyar, Xəlil Rza Ulutürk və başqalarının həyat və yaradıcılığı B. Nəbiyev tərəfindən yüksək elmi səviyyədə tədqiq edilmişdir.

Onun yazıçı və şairlər haqqındakı əsərləri Azərbaycanda ədəbiyyat tarixçiliyinin yüksək elmi səviyyəsini nümayiş etdirir. İki istiqamət -ədəbi tənqid və ədəbiyyat tarixçiliyi B. Nəbiyev yaradıcılığının səciyyəvi cəhətidir.qeyd edilməlidir ki, onun elmi fəaliyyətində ədəbi tənqid daha mühümdür və tənqidçi olaraq B. Nəbiyev çox nüfuzlu söz yiyəsidir.

XXəsrin II yarısında ədəbi tənqidlə müntəzəm məşğul olan B. Nəbiyevin “Müasirlik və sənətkarlıq uğrunda” (1966) Ədəbi düşüncələr(1971), Tənqid və ədəbi proses (1976), Təzə izlər sorağında (1979) Söz üzərindən gələndə(1984), Roman və müasir qəhrəmanlar(1987)

,Özümüzdən başlayaq (1999) Xəzan vurmasın(2006) və başqa sanballı kitablar çağdaş Azərbaycan ədəbi tənqidinin dəyərli nümunələrindəndir.dərsliklərin yaradılmasında da onun böyük xidmətləri vardır. Onun Amerikara, Çində , Rusiyada , Türkiyədə ,İraqda ,Danimarkada , Səudiyyə Ərəbistanında mötəbər elmi tədbirlərdə iştirakı və problem mövzularında çıxış etməsi alimə beynəlxalq miqyasda şöhrət gətirib. B. Nəbiyev ilə yazıçı və şairlərin arasında yaradıcılıq əlaqələri və dostluq olmuşdur. Adətən yazıçılarla tənqidilərin münasibətlərində müəyyən soyuqluqlar da olur. Tənqidçi hər hansı yazıçının ünvanına bir iki kəlmə fikir deyəndə narazılıqlar baş alıb gedir.

Maraqlıdır ki , B. Nəbiyev çoxlarının yaradıcılığına sərt mövqedən yanaşsada heç bir yazıçı ondan incimirdiki, Bəkir möəllim ancaq ədəbiyyatın təəssüfünü çəkir bədii sözə yüngül münasibət bəsləməyi heç kimə bağışlamır. B. Nəbiyevin hamıya qarşı obyektiv və prinsipial münasibəti ona şöhrət qazandırmışdır. Hər hansı əsərhaqqında B. Nəbiyev ancaq ədəbi həqiqəti ifadə edir. B. Nəbiyev şəxsiyyətində müasir tənqidçi necə olmalıdır? Onun ədəbi tənqidçinin timsalında müasir ədəbi tənqid necə olmalıdır sualına cavab tapmaq olar. Öz ömrünün uzun bir dövrünü

 d biyyat unaslıq tariximizə əsl ədəbiyyatşunas s z n
safılıđı keşiyində daim mübarizə aparant nqid i kimi daxil
olunmuşdur.